

Erdőgazdálkodók részvétele az Országos Statisztikai Adatfelvételi Programban 2023-ban

Az adatgyűjtés célja

Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Programot (OSAP) a KSH koordinálásával a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjai, köztük az Agrárminisztérium, ill. annak megbízásából a Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztálya (NFK) végzi. Az adatokat az NFK (és annak jogelőd intézményei) kizárólag statisztikai céllal gyűjti, immár több mint 40 éve. Ez azt jelenti, hogy a beérkezett információk végeredményben csak különféle szakpolitikai, tudományos vagy egyéb elemzésekhez használhatók fel, hatósági eljárások megindításához – az adatszolgáltatás határidejének elmulasztása, valamint valótlan adatok közzlése kivételével – nem. Fontos megjegyezni, hogy a kért adatok más adatforrásból nem érhetők el, ugyanakkor elengedhetetlenül szükségesek többek között a Nemzeti Üvegházgáz Leltár elkészítéséhez, ágazati döntések meghozatalához, nemzetközi jelentések (pl. Európa erdeinek állapota) publikálásához.

A mintavétel módja

Az erdészeti OSAP adatszolgáltatói állami, valamint az NFK által *véletlenszerűen* kijelölt magán erdőgazdálkodók. A minta közel állandó, az adatgyűjtésbe bekerült gazdálkodóknak évi egy alkalommal szükséges adatot szolgáltatniuk. Ez alól csak az erdőgazdálkodói jogviszony megszűnése jelent kivételt. Ebben az esetben az Erdőgazdálkodói Nyilvántartásból törölt adatszolgáltató helyett – ugyancsak véletlenszerű eljárással – újat jelöl ki az NFK. A magánszektorból így összesen 1500 erdőgazdálkodó kap évről-évre az év elején a megelőző évi gazdálkodásáról adatszolgáltatásra való felszólítást. Az állami szektor (állami erdőgazdaságok, Nemzeti Park Igazgatóságok, Vízügyi Igazgatóságok) mintavételezése teljes körű.

A gyűjtött adatok köre

Az erdőgazdálkodóknak két nyilvántartási számon (1257, 1259) összesen 4 kérdőívet kell kitölteniük, melyek a következők:

Adatgyűjtés	Kérdőív név
1257 Nettó Fakitermelés	1257 Nettó Fakitermelés
1259 Erdei fatermékek termelése és készletváltozása	1259 Erdei fatermékek termelése és készletváltozása
1259 Erdei fatermékek termelése és készletváltozása	1259 Erdei faválasztékok értékesítési árai
1259 Erdei fatermékek termelése és készletváltozása	1259 Erdészeti szaporítóanyagok és munkák vállalkozói kivitelezési díjai

Hangsúlyozni kell, hogy a *Nettó fakitermelés*, ill. az *Erdei fatermékek termelése és készletváltozása* kérdőíveken bekért nettó m³ adatok nem helyettesíthetők az erdészeti hatóság felé is jelentett kitermelt nettó fatérfogat adatokkal. Ennek oka egyrészt az, hogy a hatóság részére – egyelőre – nem elektronikusan zajlik a bejelentés, így megfelelő, ún. adminisztratív adatbázis sem áll rendelkezésre, amiből az adatok statisztikai célra átvehetők lennének. Másrészt a hatóság részére bejelentett adatok kevésbé részletesek, így statisztikai célra történő felhasználásuk erősen korlátozott lenne. Így a már rendelkezésre álló, több mint 40 éves, azonos adattartalommal gyűjtött idősor megszakadna. Az erdészeti OSAP keretében előállított ár- és díjstatisztikák országos szinten egyedülállóak, más adatforrásban nem állnak rendelkezésre.

Gyakorlati tudnivalók

Az adatszolgáltatás – a vonatkozó jogszabály értelmében – csak elektronikusan, az Agrárstatisztikai Információs Rendszer (ASIR) segítségével teljesíthető. Az ASIR használatához szükséges információkat (a rendszer elérhetősége, felhasználónév, jelszó) az adatszolgáltatók részére az NFK az adatszolgáltatásra felhívó levéllel együtt küldi meg. Ha a kitöltést valamilyen oknál fogva az erdőgazdálkodó nem tudja megoldani (pl. nincs internet hozzáférése), akkor azt általa megbízott más személy (pl. hozzátartozó) is elvégezheti, vagy segítséget tud kérni az illetékes falugondóktól, ill. falugazdásztól. A rendszerből a kérdőívek le-, majd – kitöltést követően – vissza is tölthetők. Lehetőség nyílik ezáltal arra, hogy aki nem rendelkezik internet hozzáféréssel, segítséget kérve hozzájusson a letöltött kérdőívekhez, azokat akár papíron kitöltse, majd az adatokat az internet hozzáféréssel általa megbízott személy töltse fel az ASIR-ba.

A rendszer használata gyorsan átlátható, szükség esetén annak elsajátítását az NFK feljebb említett levelében megadott elérhetőségen felhasználói segédlet könnyíti. A kérdőívek kitöltési útmutatói az ASIR-ban elérhetők. Emellett az NFK munkatársai is készséggel állnak az adatszolgáltatók rendelkezésére.

Az egyes kérdőíveknek csak az adott erdőgazdálkodóra nézve releváns részét kell kitölteni, az egyéb adathelyekkel az adatszolgáltatóknak nem szükséges foglalkozniuk, azokat üresen hagyhatják. Az adatszolgáltatást azonban abban az esetben is el kell végezni, hogy ha az „nullás” (például az erdőgazdálkodó nem végzett fakitermelést az adott évben). Ez a kérdőív felületére lépve egy gombnyomással teljesíthető.

A kérdőív kitöltés időigénye az adott évben végzett gazdálkodási tevékenységtől függ. A nullás adatszolgáltatás teljesítése néhány perc csupán, kismértékű (néhány erdőrészletet érintő) fakitermelés ill. gazdálkodói tevékenység esetében sem több fél óránál. Természetesen a nagyobb területen gazdálkodók számára arányosan több idő szükséges a kötelezettség teljesítéséhez.

Az adatszolgáltatást felhívó levél megküldésével kéri az NFK az érintett erdőgazdálkodóktól. A felhívás megküldésére már 2023 év elején sor kerül, hogy a rendelkezésre álló határidőig az adatszolgáltatás kényelmesen teljesíthető legyen.

Budapest, 2022. december 5.

Összeállította: Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztály